

การศึกษา

สารัตถนิยมทางการศึกษา

แนวคิดในการจัดการศึกษามีหลายแนว ทางวันนี้จึงนำแนวทางหนึ่งที่น่าสนใจคือ สารัตถนิยมทางการศึกษา (essentialism in education; educationalesentialism) ซึ่งคณะกรรมการจัดทำพจนานุกรมศัพท์ศึกษาศาสตร์ร่วมสมัยสำนักงานราชบัณฑิตยสภาได้อธิบายไว้ มาเสนอ

สารัตถนิยมทางการศึกษา (essentialism in education; educationalesentialism) หมายถึงปรัชญาที่เชื่อว่าการศึกษาคือการถ่ายทอดความรู้และวัฒนธรรมทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรมที่เป็นประโยชน์ต่อชีวิตซึ่งได้กลั่นกรองมาแล้วอย่างดีและยอมรับกันว่าเป็นสิ่งที่ไม่ควรละเลยหรือละทิ้ง

สารัตถนิยม เป็นทฤษฎีทางปรัชญาที่ถือว่าในสรรพสิ่งและสรรพสัตว์มีภาวะอันเป็นเนื้อแท้ที่เรียกว่าสารัตถะหรือแก่นสารทำให้สิ่งและสัตว์รวมทั้งมนุษย์เป็นตัวของตัวเองต่างกับสิ่งและสัตว์อื่นๆ นักปรัชญาบางสำนักถือว่าความมีเหตุผลเป็นสารัตถะของมนุษย์บางสำนักถือว่าเสรีภาพเป็นสารัตถะของมนุษย์ ภาวะที่เป็นสารัตถะของมนุษย์นี้เองเป็นจุดหมายปลายทาง (ends) ของการศึกษาคือ อบรมและ

พัฒนาให้ผู้เรียนบรรลุถึงสารัตถะนี้โดยใช้วิธีการ (means) ต่าง ๆ ตามความเหมาะสม การศึกษาในเชิงสารัตถนิยมมีจุดมุ่งหมายสำคัญคือเพื่อสืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมและความรู้ที่ได้กลั่นกรองมาแล้วอย่างดีและยอมรับกันว่าเป็นสิ่งที่ไม่ควรละเลยหรือละทิ้งทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรมที่เป็นประโยชน์ต่อชีวิต

สารัตถนิยมทางการศึกษาจึงถือว่าหน้าที่ของการศึกษาคือการถ่ายทอดสาระที่สำคัญทางวัฒนธรรม ความคิด ความเชื่อซึ่งเป็นที่ยอมรับต่อเนื่องจากคนรุ่นหนึ่งไปสู่คนอีกรุ่นหนึ่งด้วยหลักสูตรที่มีการจัดการอย่างดีและมีครูที่มีประสิทธิภาพ

อย่างไรก็ตาม แม้ว่า สารัตถนิยมทางการศึกษา จะมีมานานพอสมควรแล้วแต่ก็ยังมีข้อถกเถียงอยู่มากเช่น การเลือกเนื้อหาที่เหมาะสมใครควรเลือกเนื้อหานั้นในยุคที่ความรู้เกิดขึ้นใหม่ตลอดเวลาตลอดจนการจัดการศึกษาให้แก่คนจำนวนมาก สารัตถนิยมทางการศึกษาจะจัดการศึกษาอย่างไรเพื่อพัฒนาปัญญาของผู้เรียนให้เติบโตอย่างทั่วถึงเท่าเทียมกัน

จินดารัตน์ โพธิ์นอก